

Časopis s podobami za slovensko mladino.

:: S prilogo „Angelček“. ::

Štev. 5.

V Ljubljani, dne 1. maja 1911.

Leto 41.

Razvalini.

Kaj strmiš, zidovje sivo,
v pomlajeni svet?
Ali si se zatopilo
v čar nekdanjih let?

Oh, saj tebi odcvetél je
davno sreče raj;
zdaj le sanjaš in strmiš le
v prešle dni nazaj!

Vesna zopet je odela
zemljo v plašč krasán,
ti pa žalostno, sanjavo
zreš na cvetno plan...

Zapuščeno tu na hribu
v tožnem snu stojiš...
Kdo li misli, kdo se zméni,
kaj mu govoriš?

Vekomir.

Brezskrbnost.

Ptička je zažvrgolela,
pesem sladko je zapela,
pesem sladko je zapela,
ko je gnezdo znašala.

Pa kragulj na ptico plane,
da ji pesmica zastane;
da ji pesmica zastane,
pesem neizpevana.

Gnezdece pa tam sameva;
ptička pesmi v njem ne peva;
ptička pesmi v njem ne peva,
ker brezskrbna je bila.

Jožef Zatoški.

Iz mojih detinskih dni.

Pripoveduje Anton Antonov.

(Dalje.)

4. Dnevi pred mojimi večernicami.

amica, kolikokrat pojdemo pa še spat, da bomo šli k večernicam," sem vprašal v svoji nestrpnosti še tisti dan, ko smo zagrebli našo dobro babico.

„Še dvakrat, če boš priden in poslušen," mi odgovori mamica.

„Še dvakrat, pa priden moram biti. Saj bom prav priden in vse bom storil, kar mi bo velela mamica. Nikomur nič ne ponagajam, in mir bo pri hiši! Jaz pa pojdem k večernicam," sem sklepal v svoji mladi glavici.

Tako so mi izpodrinile te misli spomin na umrlo babico in se osredotočile v eno veliko misel na velikonočne večernice. Le trenutno, če je kdo govoril o babici, je moja duša zaplakala po njej.

Sneg se je bil takrat že popolnoma odslovil od nas, in bili so sami solnčni dnevi tisto Veliko noč. Ne snega in ne dežja ni bilo, pač pa so topli žarki zlatega solнца dramili zemljo iz dolgega zimskega spanja. Zvabili so že dokaj življenja iz nje, ali v vsej svoji veličastnosti in krasoti se še ni pokazala tiste dni mati narava.

Še je hranila dokaj življenskih moči v sebi. Zdi se mi, kakor da bi bila skoparila z njimi. Najbrže ni prav zaupa/a že večkrat varajočim gorkim solničnim pramenom. Ali pa je hotela prav vse svoje sile, vse svoje žitje in cvetje položiti v naročje bližajoče se pomladi.

Lepo, zares nad vse prijetno in krasno vreme Velikega tedna nas je izvabilo na širno poljano, kjer smo se pehali, lovili, skrivali in na koncu vsega tudi zlasali.

Jaz sem zašel še tisti ponedeljek med male vaške razposajence, ki so me prav grdo nabunkali in dodobra zlasali. Proti mraku sem se tedaj vračal ves objokan in od krtin povaljen s prav težkim srcem in slabo vestjo domov.

Tedaj me je prav resno zaskrbelo, kaj poreče mama, kateri sem obljubil, da hočem biti cel angelček te dni. Menil sem, da sem z današnjim dnem snedel svojo besedo in zaigral večernice. Mama me gotovo ne pusti z drugimi v cerkev.

Vsi vaški otroci bodo šli. Še Uliščev Jakec, tisti nerodni in poredni Jakec, pojde k večernicam prav gotovo. In Adamčeva Micka, tista majhna in zavaljena punčka, tudi pojde. Vse pojde. Samo jaz ostanem doma. Prav zares ostanem doma. Jutri pride regljár v vas, a mama ne kupi zame reglje. Natanko vem, da je ne kupi. In nocoj bom še tepen povrhu.

S tem kesanjem in obžalovanjem v srcu sem švedral v ponedeljek zvečer nekaj pred mrakom ves blaten proti domu.

Mrak je že skoraj jel razprostirati svoja netopirjasta krila čez zemljo.

Ali naj se skrijem v listnico!? Bi že bilo, ako bi ne bilo tistega strahu, ki hodi o mraku okrog ter podi poredne otroke s tisto gorjačo domov! Bi že bilo! Ali kaj čem v listnici? Videl bi me strah. Velik mož je ta strah. Med zemljo in nebom stoji. Z nogami hodi po zemlji, z glavo se pa dotika neba. Grozna je in vsa temna ta njegova glava, iz katere mu rastejo strašansko dolgi kot oglje črni lasje. Tako dolgi so ti njegovi lasje, da pokrije cel svet z njimi. Temna senca njegova velikanskega trupla pade na vso zemljo tako, da celo solnce zatemni pred njim. Da, videl bi me s svojimi črnimi očmi in oplazil s tisto velikansko gorjačo, ki jo vihti v svojih suhih in dolgih rokah! Po meni bi bilo! Ne, ne, v listnico ne grem!

V babičino sobo bi se splazil?! Tja ne more strah, preveliko glavo ima, predolge roke in preveliko gorjačo. Okno je pa tako majhno! Res, tja grem! Mama me ne sme videti, atej še manj, zunaj pa tudi ne morem in ne smem ostati, prišel bi tisti strašni strah! Da, na babičino posteljo se vležem, pa bo! Seveda pa nisem pri tem pomislil na to, da jim bom povzročil s svojo trmo in bojaznijo veliko skrbi in strahu tisti večer.

Ko sem se namreč priplazil v posteljo, sem kmalu zaspal. Lepo sem sanjal. Babica je bila zopet pri nas in je šla z menoj k večernicam. Jaz sem imel s seboj veliko in lepo rdečo regljo. Tako sem sanjal in spal na postelji svoje babice.

Moji domači pa so bili v velikih skrbih zame. Francek, Minka in Pepček so šli po celi vasi povpraševati, kaj se mi je pripetilo. Atej je vse kote pretaknil, tudi v listnico je šel pogledat, se li ne skrivam v listju. Francek je po vasi izvedel, kaj se mi je pripetilo čez dan. Povsod so stikali in me iskali; ali tam, kjer sem bil, me ni nihče iskal. Skoraj da bi se jim bila ubila običajna molitev za umrlo babico.

Sosedje so že zavzeli vse prostore pri mizi in si natlačili pipe s tobakom, ki je ležal na mizi. Sosedinje so se pa kar tiščale na klopih okoli peči, in fantje so posedli, kjer je bilo še kaj prostora. Tedaj pa pride mamica moja v hišo ter pove vsem navzočim, da jaz že prav sladko spim na postelji rajneke babice. Pregnana je bila tedaj skrb in strah, in molili so za blago dušo rajnce ter prosili Boga, da ji podeli večni mir in pokoj...

Da je to tako bilo tisti večer, mi je pravil moj brat Francek v torek zjutraj, ko sem se prebudil ves žalosten, ker ni bilo ne reglje, ne babice. In spet me je zaskrbelo.

„Ta nepridiprav nam zmeraj napravi nepotrebne skrbi in strah,“ je godrnjal atej v torek zjutraj.

„Najboljše bo, da ga kam zakleneš,“ meni mamica.

Meni se je že napravljal na jok, pa ga nisem začel.

Slavka priskače veselo v sobo in zakliče: „Tonček, regljar je na vasi!“ —

Hitro sem bil pri regljarjevem vozu. Kakšno veselje za mlade oči! Pred njimi se bleste v jutranjem solncu večje in manjše, rdeče, zelene, višnjeve, bele in tudi pisane reglje kar v kupih! Da bi bila vsaj tista rdeča moja! Po mamu bi šel! Pa če regljar že odide iz vasi, kaj pa potem?

„Slavka moja, pojdi no po mamico,“ poprosim prijazno svojo najmlajšo sestrice. „Povej ji, da so reglje tako lepe. Rad bi imel eno rdečo, a nimam denarja.“

Sicer mi je Slavica še vedno za vsako stvar ugovarjala, in nikdar mi ni storila kake usluge. Ali danes je šla po mamico. Ne vem, kako je to bilo.

In mamica je prišla ter kupila meni in Pepčku vsakemu po eno regljo. Jaz sem si izbral rdečo, Pepček pa modro. Francek ni več maral reglje, ker se ni več čutil za otročaja, ampak se je prišteval že med možakarje. Seveda se je zelo motil, ker mu je še dosti skled zabeljenih koruznih žgancev manjkalo do tega. Minka in Slavka tudi nista dobili regelj, ker smo moški lahko opravili velikonočno regljanje sami.

Ko sem imel tisto rdečo regljo, sem bil brez vse skrbi. Če bi mi mamica ne pustila k večernici, bi mi ne bila kupila reglje.

In regljal sem, in Pepček tudi, cel dan, da so vse pri hiši bolela ušesa. Vadila sva se s Pepčkom za prihodnji dan. Samo še enkrat pojdemo spat, potem pa idemo k večernicam, kjer se bo regljalo, da bo veselje! In neprenehoma sem se vadil in Pepček tudi. Ali brez kake nezgode jaz nisem prebil skoraj nobenega dneva.

Vadil sem se in regljal venomer. Ker sem že dolgo časa vrtil regljo z desno roko, se mi je utrudila. Poizkusil sem z levo.

Zavrtim samo enkrat, in že ni šlo dalje. Ker sem se bal, da bi ne izvedela mamica, da sem potrl regljo, jo naslonim na stol ter močno obrnem vreteno. Ali tedaj se je zgodila grozna nesreča!

Ker sem z levo roko narobe vrtil regljo, se je lesena zmet skrivila in do skrajnosti napela.

Ko privijam še dalje, poči in se odlomi zmet. Menda mi je bilo za regljo ravnotako žal kakor za babico. Proč je regljanje in proč so večernice! Po vrhu pa jih dobim še od ateja po hrbtu, da bo joj! In Pepček se mi bo smejal, in Slavka se bo norčevala z menoj! Kaka sramota!

Ko tako premišlujem, vstopi Francek v sobo. Takoj zapazi mojo nerodno nesrečo. Zasmeje se. Jaz pa zardim.

„No, nerodnež nerodni, ali si popravil regljo?“

„Francek, popravi mi regljo,“ poprosim ponižno svojega bratca.

„Daj no, daj sem,“ reče Francek. Zbil je nato zlomljeno zmet in reglja je zopet regljala.

Vi ne veste, kako sem mu bil hvaležen! Rad sem ga imel gotovo veliko bolj kakor o Božiču, ko mi ni pustil od blizu gledati tistih pisanih pastirjev itd. Mislil sem si, da me je Francek potegnil iz vode. Pa moja hvaležnost se je kmalu izpremenila v neodpustljivo sovraštvo. Francek je povedal vso zadevo z regljo mamici in ateju. In velika ploha besed se je ulila na mojo glavo od mamice, od ateja pa je bila kakor pest debela toča po mojem hrbtu. Vmes, med ploho in točo, pa je moje kričanje poveličevalo ta zame tako žalostni prizor.

Mnogo sem že prenesel, zlasti atejeve bunke so mi prav dobro ostale v spominu. Tudi današnje sem srečno prestal.

Naslednji dan, Veliko sredo, sem že pozabil nanje, ali Franckove brbljavosti nisem mogel pozabiti, dasi smo bili vsi enakih nazorov v tem oziru. Če smo le kaj slabega videli na svojem bratcu ali sestrici, že smo nesli ateju in mamici na nos. To je bilo samo doma. Nedomačim nismo opravljali drug drugega nikdar, dasi sta atej in mamica izvedela vsako mojo nerodnost in porednost.

Ali vseeno sem zameril Francku grozno in sklenil sem se maščevati na vsak način. Skrijem mu že nekaj, ali klobuk, ali čevlje ali pa hlače, da le ne bo mogel k večernicam danes popoldne. Jaz pa Pepček jo bova vendar mahala veselo z regljo v roki k večernicam!

Francku zakopljem čevlje v listje, kjer jih ne bo nikdo našel! Videl sem že Francka v duhu, kako se jezi, ko ne najde svojih čevljev. Atej ga bo zmerjal, mamica tudi, mi drugi pa se mu bomo iz kotov smejali.

Tako sem zasnoval svoje maščevanje, na kar sem šel takoj na delo. Ne da bi me kdo zapazil, privlečem srečno Franckove čevlje iz podpečka do podklopja. Od tu pa jih že še odnesem, kadar bo prilika ugodna, sem si mislil.

In res, kakor nalašč! Še ni bila minula deseta ura zjutraj, že odidejo vsi iz hiše. Atej in mamica po opravkih, Francek, Minka, Pepček in Slavka pa skakat in igrat se na vrt. Tako sem ostal sam v hiši.

Urno pobašem čevlje in jih odnesem v listnico. Pri tem početju me ni nikdo opazil.

Sedaj pa ostane Francek doma brez večernic, jaz pa bom vrtil regljo, da se bo slišala samo moja v cerkvi, sem delal račun brez krčmarja.

In dostikrat se dogodi, da človek obrača, Bog pa obrne.

Še ni bila dvanajsta ura; še nekaj minut je manjkalo do poldne, ko pride povedat čevljar, da ne dobim jaz svojih čevljev danes, ampak šele jutri zjutraj. Za njim pa vstopi moj atej v hišo in prinese Franckove čevlje.

„Francek, kako imenitno znaš ti spraviti svoje reči,“ očita atej mojemu najstarejšemu bratcu. „V listnici sem jih našel, ko sem nastiljal živini.“

„Atej, jaz jih nisem nesel v listnico,“ se brani Francek.

„Jaz tudi ne,“ trde po vrsti Minka, Pepček in Slavka, in le jaz nisem izpregovoril nobene besede. Vsi me pogledajo. Vročina mi je pordečila lica; in spet so pobledela, se mi je zdelo.

„Kaj pa da,“ reče atej, „gotovo je ta nagajivi dečko imel svoje par-keljce pri Franckovih čevljih. Že večkrat sem razmišljal, kako bi ugnal tega hudomušneža. Veš kaj, ti mlada zlobnost, sedaj pa tebe zakopljem v listje mesto Franckovih čevljev.“

Vse te atejeve besede so merile name. Zato pa se mu postavim s svojim navadnim orožjem, s kričavim jokom, po robu ter mu s tem namignem, da sem danes že dovolj kaznovan za svoje popolnoma upravičeno maščevanje nad Franckom.

Pri kosilu sem bil molčeč in žalosten. Rad bi šel k večernicam, ali bosega me mamica in atej nista hotela pustiti. Te okolnosti so me tako razburile, da nisem mogel jesti, za kar sem dobil nekaj bunk od ateja. Rekel mi je, da se kujam.

Še hujše, kakor pri kosilu, pa mi je bilo ob dveh popoldne. Cele gruče dečkov in deklic se je drvilo skozi vas proti župni cerkvi. Tudi naš Francek, Minka, Slavka in Pepček so se jim pridružili, le jaz sem ostal doma ter klaverno zrl bosopet na pragu za njimi. Kar srce se mi je trgalo, se krčilo in zopet širilo od žalosti in jeze na tistega čevljarja, ker mi ni popravil obuvala.

Šele, ko so se one žive gruče pomikale nazaj, zdaj raztreseno in raztegnjeno, zdaj spet nakopičeno in skrčeno, zdaj urno in hitro, potem spet počasi, se mi je nekoliko umirila razburjena dušica.

„Jutri pa idem tudi jaz z njimi,“ sem se potolažil.

S to mislijo sem zadremal, in z menoj je zaspala Velika sredo v naročju temne noči.

Do Jordana in Nila.

(Nadaljevanje.)

Ko smo si ogledali poglavitne kraje mesta Jeruzalema in slišali njih zgodbo in pomen, stopimo zdaj še na vrh Oljiske gore. Pot je ob pobočju močno napeta, zato se je nekaj romarjev poslužilo osličkov, ki so jih, varno stopaje z drobnimi nožicami med cestnim ne baš drobnim kamenjem, dokaj urno nosili proti vrhu. Jezditi osla bi pri nas ne bilo kdovekaj imenitno; na Jutrovem je pa to splošna navada preprostim in bogatinom, zato se ni čuditi, da se sam Sin božji ni branil, ko so ga njegovi učenci posadili na oslico.

Pot na Oljisko goro je sicer strma, toda ne dolga. Pol ure bi se lahko prišlo od vrha Getzemani do precejšnje ravnice na vrhu. Preden pridemo prav na vrh, obiščimo še neveliko, toda ljubko cerkvico, ki stoji na mestu, kjer je Gospod učil svoje učence Očenaš“. Slika velikega oltarja nam pred-očuje to dogodbo. Pokleknili smo pred oltarjem in molili Gospodovo molitev s takimi občutki in tako zbrano in pobožno kot malokdaj ali nikdar prej v življenju. Posebno zanimiv je pa štirikotni hodnik okrog dvorišča, ali bolje rečeno okrog vrta pred to cerkvijo. V tem hodniku so namreč vzdane nad meter visoke kamenite plošče, v katere je vklesana Gospodova molitev v različnih jezikih. Štel sem jih in naštel petintrideset; na šestintrideseto mesto se je pa — v spomin prvega romanja našega naroda v Jeruzalem — vzdala plošča z Očenašem v slovenskem jeziku. Ta plošča naj bo Odrešeniku znak zahvale slovenskega naroda za to nebeško molitev, in vsem rodovom, sedanjim in prihodnjim, priča naše verske gorečnosti.

Nedaleč od cerkve Očenaša je prav na vrhu Oljiske gore na sredi ravnice sveti kraj, odkoder je šel Zveličar v nebesa. Na tem kraju je dala že cesarica Helena sezidati cerkev, ki so jo pa Perzijani razdejali; toda jeruzalemski škof Modest jo je dal zopet pozidati. Bila je okrogla stavba in na vrhu je imela svetlobno odprtino, da so si mogli verniki v nji še

bolj živo predstavljati Vnebohod Gospodov. Seveda, ko so Turki vzeli Jeruzalem, so podrli tudi to cerkev, in sedaj stoji na mestu Vnebohoda Gospodovega mala turško molilnica, okrogla stavba s kupulo. Prazna je ta molilnica, vendar hrani za nas dragocen spominek. V sredi v tlaku je vdolan kamen, na katerem se pozna stopinja leve noge Gospodove, ki jo je vtisnil po izročilu, preden se je dvignil na desnico Očetovo. Seveda smo se sklonili pobožno in pristrčno poljubili to zadnjo sled noge Gospodove na zemlji. Po ti stopinji soditi je bil Gospod, ki je šel v nebo, obrnjen proti zapadu, torej proti nam in je našim pokrajinam podelil zadnji blagoslov na zemlji, katerega čutimo pač še sedaj v varnem naročju sv. katoliške Cerkve, njegove neveste.

Druge stopinja, stopinja desne noge, je bila po izročilu prenesena v nekdanjo Marijino cerkev na templjevem trgu, ki je zdaj v turških rokah kot mošeja El Aksa. Bili smo tudi v ti mošeji in smo si hoteli ogledati to stopinjo; toda neki mohamedan je opravljal ondi svoje molitve, pa se ga nismo upali motiti.

Ker smo ravno v El Aksi, naj omenim mimogrede dogodnico, ki nam kaže smešnost turške vere. V mošeji sta spredaj na vsaki strani po dva prav lepa, blizu skupaj stoječa stebra. Kateri Turek se je mogel po njihovem postu Ramadanu med tema dvema stebroma skozi zmuzniti, ta bi prišel po njihovi veri gotovo k Alahu v nebesa. Da so prav mnogi na ta način poizvedovali za svojo prihodnost po smrti, se še zdaj prav dobro pozna, ker je enega stebra oddrgnjenega skoro za pekovski hlebec za štiri „groše.“ Nekoč je bil bolj obilen Turek radoveden o svoji usodi po smrti in jo je poizkušal poizvedeti med onima stebroma, pa se je revež tako zabasal med stebrovje, da ni mogel ne naprej in ne nazaj, in se je ondi zadušil. Od takrat je ta prehod med stebri zabranjen z močnim železjem.

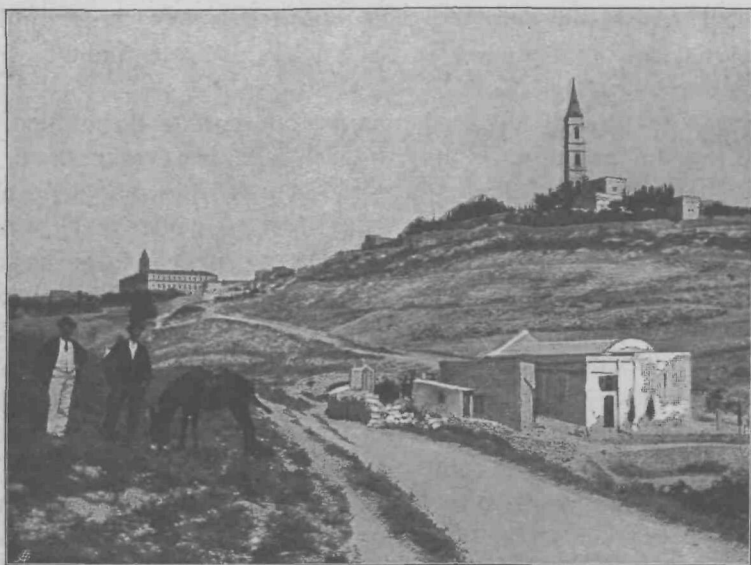
Čudno sicer ni, da se ta moslem in tudi po postu Ramadanu ni mogel stlačiti med stebri, ker turški post je kaj drugega kot naš. Ravno tedaj, ko smo bili slovenski romarji v Sv. deželi, so imeli mahomedani svoj Ramadan. Med tretjo in četrto uro zjutraj je zagromel top v znamenje, da se začne strogi post. Ta je trpel noter do solnčnega zahoda, ko je zagromel zopet strel iz topa. Cel dan se ne dotakne veren moslem in ne jedi, ne pijače in ne priljubljenega tobaka. Toda, ko je zagromel večerni top, tedaj pa je planilo vse po pripravljenih sladčicah, s katerimi so se gostili do ranega jutra, ko je jeknil zopet mogočen strel od mestnega zidovja. Da se je lože postiti cel dan, se pa — kdor le more — zarije v svoje preproge in prespi kot polh zimo. Da se s takim postom ne shujša in se z njim ne služijo nebesa, menda tudi Turki sami vedo. — Toda, kam smo zašli?

Vrnimo se brž nazaj na sv. mesto Vnebohoda Gospodovega in čujmo, kako obhajajo kristjani vseh veroizpovedanj na tem svetem kraju praznik Vnebohoda Gospodovega.

Že v jutro dneva pred praznikom korakajo od vseh strani težko obloženi velblodi na Oljisko goro. Na svojih grbastih hrbtih nosijo vse: altar in potrebščine, preproge in drugo za sv. daritev. Mošeja je vsa okra-

šena in zavita v dragocene preproge. Na sredi je postavljen oltar, kjer se že o polnoči prično sv. maše in se darujejo do ranega jutra. Okrog mošeje so postavljeni krasni šotori, kjer verniki različnih verstev opravljajo z veličastnimi obredi svoje pobožnosti. Da, spominski prazniki dvigajo še posebno človeška srca nad zemeljsko grudo v nebeške višave ondi, kjer so se vršile dotične dogodbe.

Vrh Oljiške gore se nam nudi čaroben razgled, ako se povspemo v gorostasni stolp ruskega samostana. Tedaj zremo neovirano proti severu gor do gore Garicim v Samariji, proti večeru se nam blišči Sredozemsko morje, na vzhodu se nam svetlika nasproti Mrtvo morje globoko doli konec doline reke Jordana. Da je proti zahodu mesto Jeruzalem onkraj doline

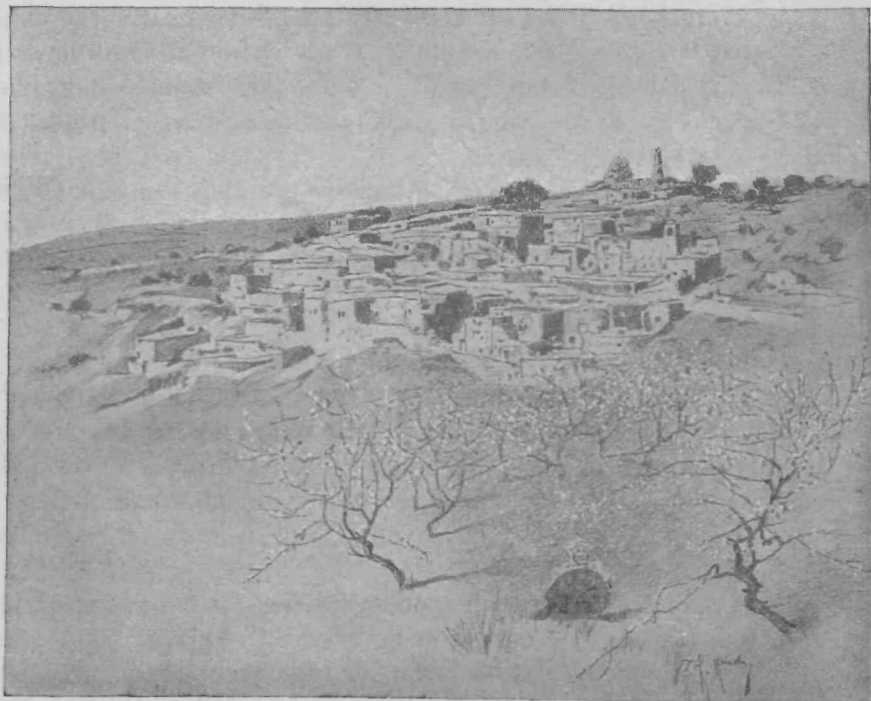
Betfage.

(Na levi: očenaševa cerkev; zgoraj na desni: ruski stolp.)

Jozafat s svojimi mošejami, stolpi, minareti, kupolami, cerkvami in gostivči takoj pod nami, smo že omenili.

Preden zapustimo Oljisko goro, moramo pa obiskati še dva znamenita kraja, znana iz sv. evangelija. Ta dva kraja sta Betfage in Betanija. Oba sta na južnem pobočju Oljiške gore: Betfage višje pri vrhu, Betanija pa nižje pri cesti, ki vodi v Jeriho. Oba kraja sta oddaljena približno eno uro od Jeruzalema. Betfage je ona vas, kamor je poslal Zveličar dva učenca po oslico in žrebe, da je jezdil cvetno nedeljo slovesno v Jeruzalem. V spomin na to evangelijsko zgodbo stoji ondi skromna cerkvica frančiškanska, ki nosi na svodu nad velikim altarjem napis: „Hosanna Filio David,“ (Hozana Sinu Davidovemu!).

Večkrat je pa imenovana v sv. evangeliju Betanija, kjer se je Gospod mnogokrat mudil s svojimi učenci v gostoljubni hiši Lazarjevi. Lazar je bil velik prijatelj Jezusov, njegovi sestri Marta in Marija Magdalena pa sta močno ljubili Gospoda in mu stregli tako skrbno, da je nekoč Gospod ljubeznivo pokaral Marto: „Marta, Marta, skrbna si in si veliko prizadevaš, toda le eno je potrebno.“ Še znamenitnejši je pa ta kraj radi velikega čudeža, ki ga je storil ondi Zveličar. Obudil je — ondi namreč Lazarja od mrtvih, ko je počival že štiri dni v grobu. Lazarjev grob se kaže še zdaj. Seveda ni v takem stanju, kot bi se spodobilo temu spominu tako odlič-

Betanija.

nega čudeža Gospodovega. Je namreč v turški oblasti, in zamazan Turek nam je seveda za „bakšiš“ — pri ne baš pripravnem vhodu podal prižgano svečico, da smo mogli po šestindvajsetih ozkih in nerodno zavitih stopnicah dol na kraj, kjer je počivalo Lazarjevo truplo. Neko dekle se je zdrsnilo dokaj visoko dol na dno. Skrbno sem jo vprašal, ali se je močno pobila in jo kaj boli. „Nič, prav nič,“ je bil odgovor. Koga pa tudi utegne boleti na tako znamenitih krajih? Kjer je duša vsa prevzeta svetih, vzvišenih čuvstev, ondi telo ne čuti več nikake boli. Kaj ne, saj tudi vas, dragi mali, ne zebe in ne boli, kadar gledate ali slišite kaj lepega in prijetnega?

Vrnimo se zdaj v Jeruzalem in si oglejmo še nekoliko od blizu to mesto. Deli se v staro in v novo mesto. V novem delu so hiše zidane bolj na evropski način; imajo namreč velika okna in strehe kot pri nas.

Tudi so v novem mestu široke ceste, po katerih se je mogoče še kolikor-toliko udobno voziti.

V starem mestu so pa ulice večinoma ozke in strme in imajo semtertja stopnjice in prage, da ni mogoče voziti po njih. Zato se vrši tam ves promet na oslih in velblodih, ki nosijo na svojih hrbtiščih, kar si morete izmisliti: ljudi, perutnino, les, kamenje, žito, gramoz itd. In preden je konec izprevoda 20—30 velblodov, ki počasno korakajo drug za drugim, se moraš potrpežljivo tiščati k zidu. Na mnogih krajih so ulice tudi na daleč obokane, pod temi oboki so navadno prodajalne; seveda imajo vsakovrstno blago že skoro na polovico na ulici. Posebno prijetne dišave pač ne razširja po teh pokritih prostorih vsakovrstna v prodaj postavljena roba. Tudi naš, na snago navajeni želodec ni kar nič zahrepenel po leporumenem grozdju in drugih sadežih, četudi smo bili mnogokrat žejni kot prstena kepa ob sv. Jakobu; grda nesnaga v prodajalnah in umazani prodajalec so nas deli ob vse skomine.

V ulicah jeruzalemskih smo srečavali vsakovrstne ljudi. Turke v širokih hlačah ali ozkih srajcah-dopetačah, vse pa z rdečo kapo (fesom) na glavi od otroka do sivega starčka. Turške žene nosijo obličje zagrnjeno, deklice so odkrite, pa imajo dostikrat obraz po svoje ozaljšan z zeleno-modrimi pikami po licih in bradi; še celo nos mora imeti na koncu veliko barvasto piko.

Od Turkov se ločijo kaj lahko Judje že po obrazu. Turki so navadno debeli in rdeči, nakratko ostriženi, Judje so pa bledih obrazov, imajo dolge lase, ki se jim pri ušesih v dolgih svedrih spuščajo skoro na rame. Oblečeni so v dolge prepasane srajce, čez katere nosijo dolgo suknjo-dopetačo, kaftan imenovano. Čudili smo se, da so nosili tudi v neznosni vročini na svojih glavah pošteno kosmate kape.

V judovski obleki ne bomo zasledili kristjana, pač pa so kristjani oblečeni po turško, samo, da njih žene ne zakrivajo obraza. Njih otroci so prijazni in ljubeznivi. Dečki so se nam mnogokrat približali in se nam ponujali za kako uslugo. Da so katoličani, so nam hoteli pokazati s tem, da so kar tam na ulici delali latinski križ in molili Confiteor, t. j. očitno izpoved, kot se moli pri maši. Zanesel se pa vseeno nisem, da bi bil res vsak tak katoličan, kajti Jutrovec te okani, kamor se ganeš. Med mnogimi berači, ki so nas obsipali sosebnost v bližini cerkve Božjega groba, si je zapomnil gotovo vsak romar starega berača, ki je z veliko brgljo in z tri litre držečo ploščevinasto posodo spremil vsakega romarja precej daleč in je bil noč in dan na ulici. Jaz sem se nekoč prevrnil na ulici, čez njega, ko sem v zgodnjem jutranjem mraku šel maševat na goro Kalvarijo. — Ta berač, kot sem zvedel pozneje, je posestnik dveh hiš v Jeruzalemu. Drugi berači si nalašč ranijo svoje ude in vtaknejo v rano žitno zrno, da v rani skali, da jim potem ves ud strahovito oteče, in s tem vzbujaajo večje usmiljenje. Videl sem prav mnogo beračic, ki so imele s seboj eno-, dveletne otroke in morale ne svojo ampak otrokovo roko in prosile v vseh mogočih glasovih za bakšiš.

Smilili so se mi mali otročiči. Cele roje nesnažnih muh jim je sedelo na zagoreli, skuštrani glavi, pa jih niso odpodili ne sami in ne drugi, varihi ali starši. Prav noter v oči so se jim zajedale, in pravilo se mi je, da mnogo otrok celo oslepi radi tolike zanikarnosti.

O blažena deca naša, ki jo že v najnežnejši mladosti skrbno varuje dobra mamica!

Ugibali boste morda, kam smo se mi dejali in kje nas je toliko stotin stanovalo v tem tako nesnažnem mestu?

Toda ne bojte se za nas! Za katoliške romarje je v Jeruzalemu dobro preskrbljeno. Naša država je sezidala veliko hišo, imenovano „avstrijsko gostišče“ (hospic). Notri je prostora za sto romarjev. Posebno lepa je kapela v tej hiši. Posvečena je sv. Družini. Nad velikim altarjem so na oboku v mozaiku podobe naših avstrijskih svetnikov: poleg sv. Leopolda, svetega Vaclava, sta tudi naša slovanska apostola, sv. Ciril in Metod. Na desni strani, visoko na steni, je tudi mozaična slika, ki predstavlja prihod našega cesarja v Jeruzalem. Na sliki so uprizorjeni bojni in mirovni pohodi Avstrijcev v Jeruzalem; na levi strani vidimo križarje, na desni pa romarje vseh avstrijskih narodnosti — posebno se odlikujeta po svoji opravi Slovaki in Tiroleci.

Naš cesar Franc Jožef je romal v Jeruzalem leta 1869. in se bere o njem, da je stopil s konja, ko je zagledal sveto mesto, pokleknil in poljubil je sveto zemljo. Iz spominske podobe v kapeli gostišča sem spoznal, da je tudi naš visoki prestolonaslednik Franc Ferdinand jeruzalemski romar, ker je obiskal te svete kraje leta 1885.

Razen naše države, imajo gostišča za svoje podložnike tudi še Nemška in Francoska, in še očetje frančiškani imajo svoje gostišče „Casa nova“ za dvesto romarjev. Drugih naših romarjev je bilo čez dvesto v francoskem in dvesto nas je bilo v Casi novi.

Bili smo kakor doma z vsem preskrbljeni in ljubeznivo postreženi. Naj vam omenim samo dva ljubka trenutka v ti hiši krščanske ljubezni.

Ljubko nam je bilo, ko je prišel k nam obedovat avstrijski konzul v spremstvu našega škofa. Pozdravil nas je prijazno s par slovenskimi besedami in z daljšim nemškim pozdravom, ker mu slovenščina ne gre dobro.

Po pozdravu pa je zaorila po prostrani obednici naša avstrijska himna: „Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja, Avstrijo“.

Drugi genljivi trenotek je pa bil, ko smo v četrtek 18. septembra zvečer zadnjič zapuščali to obednico z milo pesmijo: „Večerja zadnja je minula ...“

Pomlad.

Václav Kosmák — Jožef Gruden.

Rožica se gnjeva:
Listov nimam, reva.
„Čaki, čaki, cvetka ti,
da posveti solnčni sij!
Gromi zabučé,
jablane zbrsté,
list bo zelenél
cvet lepo dehtél.“

Bila je dolga, dolga zima, da nikdar tega! Videti je bilo, da je zemlja do srca odrevenela in zmrznila, da se več ne zbudi, več ne zasmee v radostnem zelenju, nikdar več ne pogleda z milimi očmi modrih vijolic, da jo je pregosta bela odeja zadušila za vselej. Podobna je bila jajcu, zaprtemu v trdo, belo, mrzlo lupino. Tako jajce je videti popolnoma mrtvo; toda koklja zbudi s svojo toploto v njem dremajoče življenje, kadar razprostre nanje svoje perje.

Taka koklja je tudi solnce. Pokrilo je s svojimi toplimi žarki ledeno skorjo zemlji in glej — dremajoče življenje se vzbuja, zemlja se vnovič nasmiha v radostnem zelenju, vijolice duhté, tisočero cvetjé odpira zaspana očesca, škrijanci prepevajo pomladne pesmi, ljudje odpirajo okna v svojih zatohlih stanicah, otroci vriskajo veselja in rajajo na toplem solnčecu, kmetič hiti vesel na polje, a konji se penijo in rezgetajo radosti, da so naposled vendar prišli iz hleva. Vse proslavlja veselo vstajenje.

In ko vse tako hiti vun, kako bi jaz mogel ostati doma? Ne vem, kako je pri srcu drugim ljudem, kadar hodijo skozi vznujeno prirodo; ali meni je bilo, kakor da bi se bil ž njo tudi sam pomladil, kakor da je padla z mene vsa bolehavost in vsa skrb. Šel sem zadovoljen pa motril okrog sebe rastočo krasoto.

„Bože mili, kako dober in mogočen si ti!“ sem zavriskal že tolikokrat s škrijancem; a duša mi je zletela še više kakor ta mili pevec, ki se pod sinjim nebom malodane izgublja. „Moj Bog, koliko lepote nam razsipaš vsako pomlad po zemlji!“ Spel sem naprej, in sicer naravnost v gozd. Gozd mi je na zemlji raj, in to še posebno spomladi! Potoki skačejo in se vzi-gravajo kakor otroci, pa kličejo drugdrugemu: „Alo, le brž, le brž! Led in mraz sta odšla, podvizajmo se na zeleno loko! Tam pase deca gosí, pa se bo oboje rado igralo z nami.“ Cvetke, dremajoče okoli, zbudi ta klic. Potočnice, zlatice, vijolice naglo razgrinjajo zastor pri svojih posteljicah, zvedavo dvigajo glavice, pogledujejo veselo k velikanskemu jasnemu solncu, pa se povprašujejo, kakor bi ne hotele verjeti te srečne novice: „Je res že pomlad? Je res solnce že tako toplo?“

„Juhu! Juhu!“ vriska kukavica z drevesa nad njimi. Bože mili, kakšna radost, kakšno podviganje v tem gozdu!

Nobena cvetka noče biti zadnja. Vstajajo, in se tako hite oblačiti, da jih je, preden se nadejaš, po gozdu vse polno: rumenih, belih, modrih, vijoličastih, rdečih in Bog ve kakšnih še, da jih niti najstarejši in najbolj

iznajdeni starec vseh ne pozna — toliko jih je! Samo eden jih pozna — Oče nebeški, ki jih je ogrnil v tako krasna krila nedolžnih duš.

I no, cvetke so oblečene v halje nedolžnih duš. Kaj ne verjamate? Potrpite malo, prepričam vas kmalu.

Ko sem ondan zašel v krasen gozd, mi je bilo nekako tako kakor onemu samostanskemu bratu, ki je poslušal rajsko ptico tristo let, pa se mu je zdelo to le malo časa. Zagledal sem se v vso to čarobno lepoto, duša se mi je potopila v to morje spevov in lepih zvokov, da niti zapazil nisem, kako je solnce zahajalo in je prihajal mrak, dokler me ni zdramil večerni hlad iz tega srečnega pozabljenja. Pogledal sem kvišku v nebo. Tam je plaval prijatelj vseh otožnih duš — mesec. Bil je sicer le kakor zlat srp, a zrl je name tako vljudno in mi je šepetal v srce:

„Dober večer, stari prijatelj! Kako ti je kaj vseč letošnja pomlad?“

„Prav po volji mi je. Ti pa pomlad sta zmeraj krasnejša!“ sem se dvorljivo priklonil gospodu mesecu. „Pozdravljen mi bodi! — Ako privoliš, se dalje pomudim v tvoji družbi.“

Zapel sem si suknjo, ogrnil se v pled, pa sedel na parobek.

Čaroben somrak se je zlival nad celim gozdom kakor pozoren pajčolan gozdne vile, ki odkriva človeku vse v novem, čarobnem svitu. In ta pajčolan mi je polagoma legal na oči in na dušo.

O, te slasti ne popiše nobeno pero! Vse okrog mene je oživel in mi govorilo v znani, mili, nezaslišani govorici. V jelšah nad razcvelim glogom so slavili slavci prvo pomladno slavnost. Ali vam je bilo vse veselo! Pili so iz glogovih čaš in prepevali, da se je razlegalo po gozdu. Kadar pa so dopeli, je rekel mlad slavec slavcu-starčku: „Dedek, kaj nismo mi najsrečnejši vseh ptičev?“

„Seveda smo!“ mu je pritegnil dedek.

„Samo nečesa nam nedostaja,“ mu je segla v besedo sničava sestra mla-dega slavca, „namreč tako krasnega krila nam nedostaja, kakršno diči cvetice.“

„Ne bodi no taka!“ jo je posvaril stric. „Vsega vendar ne moremo imeti. Mi imamo glas angelov, cvetice pa krilo nedolžnih duš.“

„Kako to?“ so radovedno povpraševale slavlje. „Dedek, povejte nam vendar kaj o tem. Tega še nismo slišale nikdar.“

„Kaj menite, da že vse veste?“ je ošabno pripomnil stari slavec, poskočil na višjo vejo ter začel unisono novo pesem, ki se v naši govorici glasi takole: „V nebesih pri Bogu, našem Očetu, prebivajo angeli in pa nedolžne duše. — Obleka jim leskeče v barvah kakor v gozdu to krasno cvetje. — Pred davnimi davnimi veki pa se je uprlo mnogo nebeških duhov zoper Boga. Razsrdil se je pa Bog, jim vzel nebeško krilo, pa jih je pahnil v slepo temo. Ali čemu zdaj ta krasna krila? Brez koristi so ležala tam v bogatih nebesih. Poslal jih je Gospod Bog na revno zemljo, pa jih dal ponosnim velikim cveticam. Zdaj pa so plakale male, skromne cvetke, da morajo še nadalje ostati zelene. Oče nebeški je pa dober; bilo mu je žal borih cvetk. Pa jim je dejal takole: „Ne plakajte, cvetke! Naredim ljudi in njih telesom vdihnem nedolžne duše iz nebes, krilo duš pa bodi vam v

odev.“ In odsihmal puščajo duše, ko se selijo v mlado človeško telo, svoje rajsko krilo v nebesih, a kjer ga puščajo, tam vzklije mila ponižna cvetka. In tem cvetkam je človek vedno tako naklonjen, ker je bila njegova duša oblečena v tako barvo v bogatih nebesih. Kadar pa zapušča duša telo, uvene cvetka, duša pa sprejme zopet svoje krilo v nebesih, — ako je čista. Katera se je pa omadeževala z grehom, je pahnjena naga v večno zimo.“

Slavec je dopel. Ostali ptiči pa so molčali in premišljali, pa tudi jaz sem premišljal to pravljico.

Kukavičina zgodba.

Naša vasica stoji na vznožju gričev, prav na robu velikega gozda, o katerem niti naš oče ne vedo, kje se končuje. Vse hiše naše vasi stoje na ravnem, a vrtovi za hišami, ki leže proti gozdu, se polagoma dvigujejo in prehajajo v zarastel gozd. Tako so pri nas na enem koncu vrtovi bolj alimani obdelani, v drugem koncu pa so porastli z gozdnim drevjem.

V gozd nad našo vas prihaja mnogo ptičev, večjih in manjših. Najtežje sem pričakoval spomladi kukavic. Te so me najbolj razveselile in zanimale. Mnogo so nam pravili o njih gospod učitelj v šoli. S čim se žive in kako daleč daleč odlete od nas tja v južne kraje.

V našem gozdu pa se je naselilo vsako pomlad mnogo kukavic. Veselo kukanje se je glasilo neprenehoma dol v vas.

Pravijo, da ima vsaka kukavica odmerjeno okrožje, v katerem sme pobirati škodljivi mrčes. Same so si postavile take meje. In prav je to! Naselilo bi se morda na en grič preveč kukavic in primanjkovalo bi jim živeža. Prihaja pa tudi ena in ista kukavica vsako leto v isto okrožje. Da je temu res tako, prepričal sem se po večletnem opazovanju.

V gosto vejevje visokih smrek, ravno nad našim vrtom, je dohajala več let jako pridna kukavica. Obrala je vse lazeče kosmate škodljivce. Pa tudi popevala je od zornega jutra do tihega mraka svoj kuku. A njeno petje ni bilo tako čisto kot drugih njenih tovarišic. Za vsakim kuku je malo zagrgrala, in to me je posebno zanimalo. Če sem le mogel, sem stopil pod vitke smreke, na katerih je popevala, in poslušal njeno grgranje. Tiho sem stal pod gostimi vejami, da me ni opazila, sicer bi bila trepnila s perutnicami in sela na drug vrh. Najljubše mi je bilo, če je čepela na visokem hrastu, ki je molel svoje dolge, malo zelene veje visoko iz smrekovih vrhov. Tam sem jo lahko opazoval, kako se je pripogibala z glavo, kadar je zapela. Nisem bil malo žalosten, kadar mi je zletela od tam izpred nosa, ker sem jo sam splašil, stopivši na suho dračje, da je poknilo.

Neko pomlad so dohajale kukavice jako pozno. Naposled so se vendar jele oglašati, a le ob jutrih. To so bile one, ki so bile namenjene še dalje in so prenočevale v našem gozdu. Preden so odletele, so zakukale, a čez dan je bilo zopet vse tiho.

Bilo je že okrog svetega Jurija. Zadnji čas, da pridejo kukavice stalno k nam. In res, toplega pomladanskega popoldneva se je glasilo veselo kukanje v našem gozdu. Mili klici so me takoj privabili tjakaj. Po prstih sem šel in pazil, da nisem stopil na suho vejico, da ne bi preplašil veselih ptic. Ustavim se na onem mestu, kjer sem poslušal prejšnja leta. Tudi kukavica je bila tam. Videl sem jo, kako je sela na visoki hrast. Ozrla se je, stegnila vrat, pripognila glavo in zakukala. Nekako plašno je prenehala že ob prvem kuku. A jaz sem spoznal ob prvem glasu, da mora biti to druga kukavica. Ta ni ona, ki je zagrgrala, ta ima lep, čistodoneč glas. Neka žalost me je obšla po kukavici prejšnjih let. Kdovekje je zaostala? Morda je kje ponesrečila?

Kukavica vrhu hrasta je zapela drugič. Ne, to ni ista, ta je druga! Vidi se ji, da ni vajena kraja. Plaho se ozira okrog; a stara je pela brez skrbi in smelo je letala od vrha do vrha.

Žarko solnce je utonilo na zapadu za temnim gozdom. Prijeten hlad je dahnil v polje. Božajoč vetrič je zašustel v našem gozdu. Šel sem pod visoki, malo zeleni hrast, in ni me opazila kukavica, ki je ravno odpela za tisti dan zadnjo pesem. Utrujena je bila in lačna tudi. Iskala si je po deblu gosenic za večerjo. Prav nizko dol k meni se je spustila. A ustrašila se je, ko me je ugledala. Že je mislila zleteti, pa poklical sem jo z mehkim glasom, in umela me je. Nič se ne boj, draga ptica, nisem zel človek. In verjela mi je. Obsedela je nizko nad mano na veji.

„Ljuba moja kukavica, povej mi, morda veš, kje je zaostala kukavica, ki je prihajala v ta kraj in je pri vsakem kuku zagrgrala?“ Glej, nova kukavica je umela, kaj sem jo vprašal. Jela mi je z žalostjo pripovedovati:

„O, poznala sem jo, dobro poznala. Bila je moja mati.“

„Lansko leto je bilo. Začeli so se vroči dnevi in za naš rod, da odletimo od vas daleč daleč. Prvič sem šla takrat s svojo materjo čez morje. Stara, veš, je že bila mati in se je bala pota. Vendar se je zbralo več in jadrno smo letele čez doline in griče. Jaz sem šla tedaj prvič čez morje. Oj kake sanje sem imela o deželi, kamor smo bile namenjene, in o kateri mi je pravila mati toliko lepega.“

Prifrčale smo do morja. Uj, kako sem se ustrašila! To šumenje in kipenje valov in ta nepregledna morska planjava! Preden smo poletele čez, smo počivale. Moja mati je bila jako slaba. Jaz sem ji morala nanesti živeža, da se je okrepila za daljno potovanje.

Zgodaj zjutraj smo se dvignile na nevarno pot. Hitele smo prhutati, da bi čim prej prejadrale sinje morje. Bolelo nas je v pregibih perutnic. Pa kaj je pomagalo? Ako omahneš, padeš v žrelo gotovi smrti. Zase se nisem bala, a skrbela me je mati. Da bi ji olajšala težave, letela sem tik pred njo, da sem ji rezala zrak, ker moje peruti so bile še mlade in krepke.

Že se je dala ugledati suha zemlja, upanje na rešitev. A pretila je druga nevarnost. Nebo nad nami se je prevleklo s črnimi oblaki. Blisk je švigal, in grom je bobnel, kot bi se podiralo nebo na nas. In preden smo priletele do suhega, se je ulila ploha, kakršnih ne poznajo vaši kraji.

Napele smo zadnje moči, da bi nas ne potolkel dež v morje. Že smo frčale nad suho zemljo, kar se ulije še hujša ploha, ki pobije mojo mater na tla. Nisem je mogla pustiti, spustila sem se tudi jaz na zemljo. Za mano še moje tovarišice in vse smo čepele okrog nje. Žalostno je še enkrat pogledala in že je prenehala dihati.

Dolgo smo čepele tam poleg mrtve, pa bližal se je človek, hu, saj to ni bil človek, črn je bil, gotovo je imel slab namen, in zbežale smo.

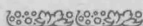
Na nadaljni poti smo letele počasneje. Tovarišice so mi tudi pravile med potjo, zakaj je moja mati tako grgrala pri petju. Dejale so, da so nekoč letele od vas tja v južne kraje. Pa je neki hudoben človek, bil je tudi črn, nastavljal zanjke, in moja mati se je ujela in zadrnila za vrat. K sreči je bila zanjka slaba in se je utrgala, da je odletela prosta. Prihitela je za nami s pokvarjenim grlom. Oj, kako sem jokala — je nadaljevala kukavica — in danes sem tudi tako žalostna, ko se spominjam svoje matere.“

„In kako je bilo dol na jugu?“ sem vprašal.“

„Oj lepo, lepo, in pri vas je tudi lepo...“

Kuku, kuku! In zletela je v mrak...

Mokriški.

Zvonček in citronček.

Razcvetel je zvonček
tam v zelenem vrtu,
sedel nanj citronček
pa mu šepetal:

„Oj ti beli zvonček,
kaj bi mi bingljaj
tak ponosno,
tak bahato
kaj bi se smehljaj?

Daj mi svojo čašico,
da posrebam sladki med,
daj, oj brž mi čašico!“

„Lahkoživi ti citronček,
oj ne kradi mi medice,
ona moje je bogastvo,

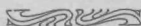
pusti, pusti mi medico!
lahkokrili ti citronček,
prosil ga je beli zvonček.

A citronček lahkoživi
ga ni slišal, ni ubogal,
že odprl je mlada ustka,
da bi srkal sladki med.

Pa prišel je mali Tonček
prišel z mrežo je zeleno,
vanjo je citrončka vjel.

Zasmejal se mu je zvonček,
zasmejal se mu je Tonček:
„No zdaj si pa sit, citronček!“

Bogumil Gorenjko.

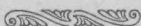

Kaj bi tožen on ne bil?

Po stezici sred polja,
po stezici beli,
sam mladenič tožen gre
tožno v log zeleni zre,
v log veseli.

Kaj bi tožen on ne bil,
ko živi v tujini?
Rad bi njivico oral,
rad pšeničico sejal;
a živi v tujini!

Bogumil Gorenjko.

Berač.

Slika. — Spisal Ivo Česnik.

Jasno solnce je sijalo na nebu. Čez zeleneča brda je pihal tih veter in nalahno božal mlado brstje po drevju. Zakipelo je veselje v naravi, vzradostila so se srca. Klilo je, cvetelo, zelenelo, rastlo bujno vse po dolinah in po gričih. Petje ptičev po logih in žuborenje potočkov po pisanih tratah je našlo v srcih prijazen odmev. Kot bi kdo klical naravo k vstajenju, kot bi jo vabil z mogočno, a obenem nežno besedo in udarjal na mehke strune brneče lire, tako se je zdelo. In zaveselilo se je vse življenja, vzplalo je v dušah nekaj nepojmljivega, večno-lepega kakor hrepenenje po vzorih, čistih in nedotaknjenih.

V tisti prijetni pomladi je stopal po poti in mrmral sam s seboj. V njegovem srcu niso našli odmeva tisočeri glasovi probujene narave. Bujno cvetje črešenj in hrušk, po katerem je šumljial roj čebel in čmrlejev, ga ni zanimalo.

Vedno je bil tak, odkar sem ga poznal. Hodil je počasi, zdajinzdaj obstal kraj poti, zacepetal z nogami, potolkel s palico po tleh, mrmral in krenil dalje. Klobuk je imel ozaljšan s cveticami. V roki je nosil košek, v njem razne vrečice za moko, krompir in fižol. Na vrhu vsega je pa nosil cvetice, ki jih je dobil v vasi ali jih je nabral ob poti.

Gledal je vedno v tla, in zdelo se ti je, da je globoko zamišljen. Če je srečal voz, se mu je ognil daleč s poti in počakal, da se je odpeljal mimo.

Ljudje so mu radi dajali miloščine, ker so vedeli, da je revež. Smilil se jim je, kakor se mora smiliti vsakomur človek, ki mu stvarnica ni podelila dovolj pameti.

Če je prišel med ljudi, se je smejal in včasih je zapel o svetnikih in o Materi božji.

Veter je pihal po mladi naravi in se poigraval z njegovimi dolgimi lasmi, ki so segali do ramen, padali po čelu in sencih in čez ušesa; pihal mu je ob hlače, ki so kazale široke zaplate in bile na kolenih raztrgane. Črevlji so spredaj zdehali, kakor bi jim bilo dolgčas, palca sta radovedno gledala v božji svet.

Solnce je že jelo pripekati, in beraču je lil pot po čelu in mu lezel na sivo brado, ki je bila mastna in zamazana.

Odkril se je in začel moliti. Dolgo je molil. Med molitvijo so mu uhajale misli daleč nazaj v preteklost. Spomnil se je očeta, ki je zdelan in utrujen sedel zvečer pred kočo in mu gladil zlate kodre. Miloval ga je in se včasih žalosten zamislil. Prehladil se je oče, zbolel in umrl. In odnesli so ga. Toda on še takrat ni vedel, kaj je smrt. Zdaj pa ve, ko je star in utegne božja dekla vsak trenotek zamahniti po njem s koso. In spomnil se je matere. Kot bi živa stala pred njim, se mu je zdelo. Vsa izključena od trpljenja. Globoko ima udrte oči, a te so žive in čvrste, kot bi hrepenele po sreči in bi jo že gledale. Solze ji teko iz njih, solze za sina, ki bo ostal tako sam. In solze privro v oči tudi beraču.

„Ne jokaj, Luka, in ne bodi žalosten! Brat bo skrbel zate. Naročila sem mu, naj te ima kot punčico svojega očesa. Spominjaj se me, Luka, in moli zame!“

Obesila mu je tedaj svetinjico okrog vratu in mu ukazala, naj jo čuva.

„Mati so mi jo izročili na smrtni postelji, jaz jo pa izročam tebi. Stara je že in spominjala te bo name.“

Zunaj je šumel vihar in tresel drevesa. Odurna pesem je šumela v vrhovih. Zaletaval se je veter v hišne vogle in piskal. Valila se je burja čez les in vršala, da se je plašna zverina skrivala po luknjah.

Tedaj je umirala njegova mati. Prišel je brat Jakob, ji podal v roko svečo s Sv. Višarij in pokleknil poleg postelje. Mirno je zaspala. Luka je pa jokaj, ker je slutil, da je izgubil vse na svetu.

Spomladi se je poročil brat, in od tedaj je užil Luka malo veselih ur. Mlada ga ni mogla videti in še brat se je začel zadirati nanj. Zapodila sta ga v listje, kjer je preležal včasih cele dneve. In potem je začel laziti po svetu in beračiti.

Spomnil se je, da je pred kratkim izgubil svetinjico, ki mu jo je dala mati na smrtni postelji. Tako težko mu je bilo v duši, ko je mislil na to. Edino, kar je imel po njej, je izgubil. Zdelo se mu je, da je z njo odšlo od njega vse, kar je bilo lepega.

„Zdaj vem, da kmalu pojdem za materjo.“

Še drugi bridki spomini so mu pretresali dušo.

* * *

Hodil je ravnotako v suši po cesti. Solnce je pripekalo, kakor bi hotelo spaliti vso naravo. Potni kosci so snemali klobuke z glav in si brisali pot raz čela. Ptiči po grmovju so ždeli.

Kako rad bi legel v senco in si izpočil, toda v vas, kamor se je namenil, je bilo še daleč.

Niti enega diha ni bilo, da bi pobožal naravo, da bi pogladil cvetice. Zadehtele bi potem, zelenje na drevju bi zašumelo in mogočna pesem veličastne prirode bi se glasila prek poljan. Mimo se je peljal voz in puščal za seboj oblak prahu. Na vozu je sedel gospod in priletna gospa. Zraven je pa tekkel po jarku pes in lajal na berača.

Tako je šel dalje, mrmral sam s seboj, zacepetal zdajinzdaj z nogami in potolkel s palico.

Cesta se je vila po samoti. Tuintam je stal ob nji senčnat topol ali grm bodečega trnja. Na levici je bila pusta, kamenita zemlja, na desnici strme, pokošene senožeti.

Zagledal je tedaj pred seboj dva potepuha. Ustrašil se jih je in se umaknil s ceste v jarek.

„Nič se ne boj!“

Pristopila sta in sta mu vzela, kar je imel. Nabral si je pa bil tedaj slanine, kruha, moke in fižola. Tudi še dokaj dobre črevlje sta mu vzela, ki mu jih je bila podarila usmiljena duša. Tudi sta ga sezula.

„Midva sva bosa in hodiva že ves dan.“

„Pustita me!“ je vpil in jima hotel ubežati. Toda držala sta ga močno, dokler ni bil sezut. Ker ni miroval, ga je večji capin udaril s pestjo po hrbtu, da je skoro omedlel. Potem sta ga izpustila.

Žalosten je bil ob teh spominih. Tako zapuščenega in samega se je čutil.

Zamislil se je Luka v drugo dogodbo.

Bila je zima, da je škripalo pod nogami. Krevsal je po cesti. Burja mu je brila nasproti in mu metala snežinke v obraz. Zaganjala se je v samotne breste in jagnedi, ki so stali ob cesti. Tulila je, cvilila in se zvijala.

V tisti hudi zimi je srečal berača na cesti. Bil je bos in slabo oblečen. Kar tresel se je mraza. Dolga, bela brada mu je segala na prsi. Burja se je drvila po nji in jo kuštrala.

„Zakaj si bos, prijatelj? Saj bi vendar prosil za črevlje in bi ti jih kdo dal.“

„Ne maram obutala. Pokoro delam za svoje grehe.“

Častitljiv je bil njegov obraz. A Luki se je zdelo, da ni pri zdravi pameti, kot on ni.

Počasi je krevsal dalje in dospel v vas. Drugi dan je izvedel, da so dobili starca zmrzlega.

„Beda je na svetu, in to me tolaži, da nisem najnesrečnejši,“ si je mislil. „Kmalu pojdem in potem bo vsega konec. K materi pojdem.“

ln zamislil se je v nebesa. Lepa so, vsa iz zlata, demanti se bliščijo na stropu, stene so preprežene z dragocenimi preprogami. Tam prebivajo vsi izvoljeni, angelci pojo, svetniki in svetnice. Tudi njegova mati je med njimi.

Zasveti se mu obraz veselja.

„Bog me bo vzel k sebi.“

Zdrami se iz svojih misli in pogleda naokrog. Škrjanček se je dvigal proti nebu, kos je drobil v grmovju. Kukavica se je oglašala v logu. Njen glas je bil vabljev in prijeten.

„Koliko let bom še živel, kukavica?“ In nakukala je deset.

„Lažeš, še letos umrem.“

*

ln res je umrl še tisto zimo. Tri dni je ležal v listju ves onemogel, četrti dan je pa poprosil brata, naj ga spravi v hišo, ker bo umrl. ln brat mu je uslišal zadnjo prošnjo. Spravil ga je na gorko, šel po duhovnika, ki ga je izpovedal in spravil z Bogom. Še tisti teden je umrl.

Zunaj je pa tulila burja prav kot takrat, ko je umirala mati.

Iz „krtove dežele“.

li ste ga že videli kdaj na travniku ali na vrtu malega črnega go-spodiča v lepi žametasti kamižolici?

Oni dan naletim pri Pleškovi ogradi na Uričkovega Martinca, ki je stal mirno kot solnati steber rajne Lotove gospe z motiko v roki pri kupčku zemlje.

„Kaj vendar nameravate, oče?“ ga nagovorim približujoč se mu. A le z roko mi je dal znamenje, naj počakam, v naslednjem trenutku pa je zažvižgalo po zraku, in motika se je zapičila urno v prsteni kup, iz katerega se je iztrkalikala majhna živalca — krt.

Preden sem mogel kaj storiti, je poturčala še vedno urna roka starega krtolovca ubogo žival.

„Oh, Martinc, zakaj ste storili to!?“

„Kaj ne vidiš, da je ta-le krtina še čisto sveža. Zalotil sem hudodelca prav pri delu. Čemu preriva zemljo, ki ni njegova? In tam-le je druga krtina, tam tretja, peta, deseta!“

„O očka! To je že res, da so vam krtine prav nevšečne; toda naravoslovci so že davno edini v tem, da prekaša korist, ki jo imata kmet in vrtnar od krta, stokrat škodo, ki jo dela s svojimi krtinami. Imeti bi morali sto jezikov, ako bi hoteli dovolj zahvaliti Boga za to koristno živalco, ki nam pokonča toliko podjedov, bramorjev, polžev, gosenic in druge nesnage.“

„No, no!“ mi je hitel goreče ugovarjati starina, „ali tega pa ne veš, da pokonča krt tudi mnogo koristnih črvov-deževnikov in da je, kot vse druge krtice in glodavci, sploh nevaren tudi vrtnim rastlinam, ako mu zmanjka mesne hrane?“

„No, no, na to očitane pa odgovor ni ravnotako težak. Res so deževni črvi črnecu to, kar otroku slastna klobasica, toda škoda pri tem ni ravno velika. Krt samo brani, da se črvi preveč ne razmnože; da bi jih zatrl, ta je čisto bosa — črvi so namreč preveč zviti in čuječi. Toda — pravite — da se prištevava krt glodavcem, zato menda, ker je njegovo latinsko ime „Mus tolpa“ in „mus“ pomenja miš, ki gloda? Seveda, če je to res, potem mi bo težko braniti njegov kožušček. Zato mi boste pa gotovo dovolili vi pa tudi mladi naši bralci, ako se podstopim dokaza, da temu ni tako.“

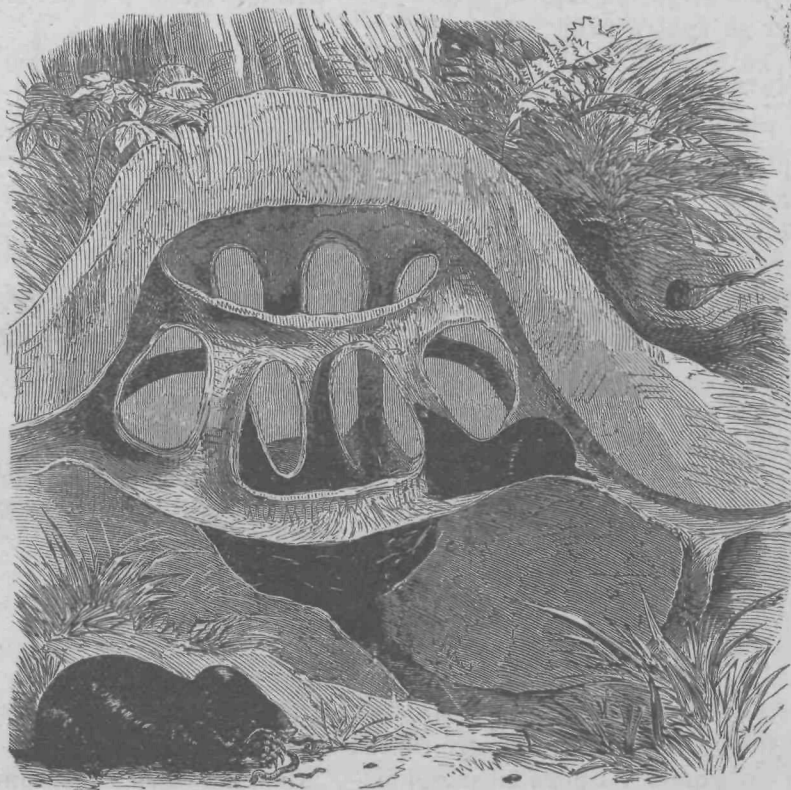
„Z veseljem bom poslušal jaz in tudi mali Vrtčarji dokaz za reč, ki mi je čisto nova,“ je prosil Martinc. — — —

V bližnji Mihelnovi hosti sem poznal veliko družino črnih mravljincev in te sem naprosil, naj dokažejo staremu Uričku, pa tudi celemu svetu mojo trditev. Z veseljem so prevzele pridne žuželke zaupano jim nalogo. Sprejele so zemeljske ostanke ubitega krta v svoj dom in ga v nekaterih dneh obrale in očistile do belih kosti; in ravno okostnica ali skelet glave nam kaže prav očitno, da krt ni glodavec, ampak žužkojed.

Miši, veverice, zajci in drugi glodavci imajo namreč v gornji in spodnji čeljusti po dva kot dleto ostra zoba-glodača; pri krtu pa lahko vidite, da

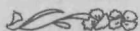
ima zgoraj in spodaj po šest majhnih, ostrih zobkov-sekalcev; za njimi vsega skupaj štiri večje ukrivljene podočnike — kot zverine — in na to še 28 ostrogrbastih kočnjakov ali meljakov. To zobovje je najboljši dokaz, da zaničuje krt vsako rastlinsko travo in da bi moral poginiti sredi najboljših pogač.

To sem razkazal Uričkovemu Martincu, ki me je gledal malega šolarčka, debelo kot Petek Robinzona, ko sta se prvič srečala. Svoje dokazovanje pa sem sklenil z besedami:

„Odveč bi bilo, ljubi Martinc, ako bi hotel še nadalje hvaliti krta, ki zasluži za svoje delo baronski stan, četudi je preprost kopač. Na umetno stavbo njegove graščine, ki obstoji (glej sliko!) iz par vzporednih obročastih rovov v različni globočini, zvezanih s poševnimi votlimi stebri, pri tem niti ne mislim ne. Le norci zatirajo to koristno žival. In če bi bilo treba prijeti desetkrat za grablje, da, če bi morali spomladanske gredice zavarovati z bodečim trnjem proti krtu: vkljub vsemu temu nam je on ljub gost, in kadar nas spomladi pozdravljajo prve krtine na travniku in vrtu, kjer jih je navrhovatil neutrudljivi delavec čez zimo, voščimo malemu črnosuknježu, znanilcu vzbujene narave, prav prijateljsko: Dobro došel!

Franc Pengov.

Pomlad prihaja.

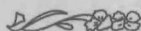
Pomladno življenje vstaja. V naša srca se seli mir in prsi se nam dvigajo. Veselo plava na obzorju solnce in pošilja svoje žarke po bregeh in po dolinah. Vsa narava je prenovljena. Vrtovi so zazeleneli, gaji zacveteli, in drevje zašumelo po gozdu. Tuintam se pojavi na pomladnem nebu oblaček pa se zopet izgubi v vesoljstvu. Ozračje je čisto in sveže. Hladna sapica zapihlja včasih po dolini in se zapodi proti smrekovim gričem. Ptice pevke letajo z veje na vejo in drobe svoje pesmi. Visoko pod nebom vesla vrana ter se spušča proti tlom.

Gozd je novozelen. Po rebru žubori potok in hiti z nemirnimi valčki v dolino. Ob bregu stoji grm, v katerem se suče mlad vrabec in si išče hrane. Po bregovih proti solncu obrnjenih gozdov so zacveteli zvončki, belobojni kralji nove vesne. Malo više rastejo pomladanski žefrani. Smreke in bukke kipe proti nebu. Njihove vrhe ziblje piš, ki vleče s severne strani.

Vesela je dolina. Na nji leži mirna in tiha vas in sanja o novi pomladi. Na trati se igrajo vaški samosrajčniki in lovijo drug drugega. Po vasi zadoni poldanski zvon, iz vaške šole pa prihajajo mladi „učenjaki“. Solnce obseva njihove obraze in domišljajo se nove pomladi, o kateri jim je pravil danes gospod učitelj. Na cesti vidimo voznika, ki podi svojega vranca, da bi prej dospel domov.

Tudi v meni vstaja pomlad. V lepih dneh nastopajoče pomladi zahrepenim po delu in po vzvišenih ciljih, ki blestijo pred menoj v megleni dalji.

Vukovoj.

Cvetice.

Ker je bila pomlad, si je natrgala mala Tončka veliko lepih cvetic in jih je nesla domov materi. Lepó rdeče so bile te cvetice, majhne in uboge vse, ter so gorele v pomladnem ognju — živa kri in mladost. Tončka jih je pobožala s svojo ročico in jih namočila v vodi.

Tako le je rekla tedaj mati Tončki:

„Tončka! Cvetice moraš vedno ljubiti! Vedno! Kajti jaz sem jih imela v svoji mladosti tudi tako rada! — Oh, le trgaj cvetice in jih nosi domov!“

Tončka je poskočila in je poljubila mater na stara, vela lica.

„O, mama! Cvetice so moje najboljše prijateljice. Ljubim jih kakor nikogar, mamica. — Vse majhne in uboge so in zato jih imam rada.“

„Prav, o Tončka, srček moj mali!“

„Ah, mama!“

Razveseljena je priskakljala Tončka zopet na pisane livade. Vse zeleno, mehko, smehljajoče . . .

In Tončka je trgala cvetice, plela jih v šopek in je govorila: „O cvetke moje ljube! Ljubim vas, ker ste lepe in prijazne in nedolžne ste!“

Tekala je mala Tončka po travniku in se je smehljala; trgala je cvetke — cvetka sama!

Cvetice naokoli so se ji priklanjale in jo ogovarjale z velikimi, nedolžnimi očmi:

„Tončka majčkена! Ti si sama cvetka, zato le skakljaj med nami! — — O ti mala rožica, veseli se vedno takó, kakor se sedaj!“

Šumeli so kraj livad temni gozdovi, bučali in hrumeli so v vetru; prijeten hlad je vel okrog Tončkinih lic in ji poljubljal bose nožice.

Vrtela se je na livadi Tončka in se je smehljala, trgala si je cvetice in jih spleta v šopek . . .

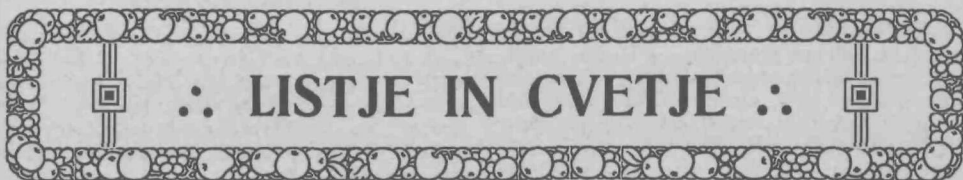
* * *

Večna pomlad rajaj v naših srcih, večna kakor neskončna lepota brez mej! Čista naj bodo naša srca v tem raju, čista v vsi lepoti! Saj je zemeljska lepota le odsev nebeške lepote!

In ve, o cvetice na livadah, zasmejte se vse majhne in uboge: velika je radost v raju, čista in nedolžna plava duša nad temi livadami, in v solncu vam goré lica, o cvetke uboge!

Pa bo prišla Tončka na travnik, na livado in se bo zasmejala s cvetkami: zakaj njena nedolžna dušica bo plavala visoko v zraku nad livadami in cvetkami in bo pevala kakor angelček . . .

Cvetinomirski.

Spomin vzorne učenke.

Dne 10. aprila t. l. je umrla 17 let stara Marija Malnarič iz Semiča. Blaga pokojnica je obiskovala ljudsko šolo v Semiču in potlej dekliško meščansko šolo pri šolskih sestrah d. N. D. v Šmihelu. Dovršivši osemrazredno ljudsko šolo je vstopila v učiteljišče šolskih sester v Mariboru, kjer je dovršila I. letnik z najboljšim uspehom. V letu 1909 je stopila v II. letnik, a meseca februarja 1910 je morala vsled bolehnosti opustiti študije v nadi, da si doma okrepi svoje rahlo zdravje. Težko se je ločila od svojih součenk in samostana in je vedno hrepenela nadaljevati šolo ter s tem dospeti do svojega cilja in tako mogla delovati v blagor šolske mladine. Bolezen se pa ni hotela zboljšati, ampak je postajala vedno hujša in slednjič je neizprosna smrt pretrgala nit mlademu življenju. Med boleznijo je bila vsa vdana v božjo voljo, dasi je trpela neznosne bolečine, prenašala jih je vedno s

prijaznim nasmehom, in smehljaje se, je izdihnila svojo lepo dušo. Vse njeno življenje je bilo vzgledno. Svojim tovarišicam je kazala z lepim vedenjem, kako je treba preživeti mladino mlada leta; zato je pa tudi neustrašeno brez bojazni zrla smrti v oči, kajti čutila je, da bo kmalu umrla, in to je trdila še zadnjo uro. — Ona uživa sedaj v nebesih plačilo za svoje vzorno vedenje in se veseli pri Onem, ki ji je dal in vzel življenje. — Bila je pa tudi priljubljena pri domačincih, to je pokazal izprevod, katerega se je udeležilo zelo veliko število njenih prijateljic in prijateljev, ki so jo čislali v življenju. Pogreba se je udeležilo tudi učiteljstvo semiške in črešnjevske šole. Domače pevke so ji zapele nagrobnico, kakor je sama želela, ker je bila v življenju prijateljica lepega petja. Njenim dobrim roditeljem naj bo pa v tolažbo to, da imajo priprošnjico pri Bogu, ki jih gotovo ne bo pozabila v nebesih, ker jih je v življenju tako otroško ljubila. Vsem součenkam se priporoča v blag spomin! — Počivaj v miru, blaga Micika!

—/.

Modrost v pregovorih domačih in tujih.

Čas.

Čas vse premore. — Čas premaga vse. — S časom se vse postori. — Čas vse prinese in vse odnese. — Čas pregrizne vsako vrv, naj bo še tako debela. — Čas žre železo. — Čas ukroti vse reči. — Čas vse v kozji rog užene. — Čas dela čudeže. (*Izgotovi reči, ki so se zdele nemogoče.*)

Čas vse dozori. — Čas prinese sad. ne njiva. — Ne češe glavnik, marveč čas. (*Leta store, da izpadejo lasje.*)

S časom pride vse. — S časom vse mine. Čas vse podorje. — S časom dozori tudi pozno sadje. (*Polagoma tudi neukreten človek kaj doseže*)

Čas je najboljši zdravnik. — Čas ozdravi vse bolečine. Čas ozdravi vse rane. — S časom gre vse gorje. — Čas premaga vso žalost. — Čas mori skrbi. — Čas utolaži jezo. — S časom vse zabimo. — Kar čas prinese, pomaga čas nositi. — Vsaka reč le en čas trpi, je rekel Gorenjec, ko je Francoza zibal. (*Že z oziranjem na telesno zdravje je treba večkrat kar čakati, da narava sama premaga bolezen; še bolj pa se iznebimo dušnih bolečin s tem, da jih polagoma pozabimo, ali pa se jih nekako privadimo, ali pa jim preneha vzrok sam po sebi.*)

Čas je denar. — Nič ni dražjega kot čas in nič se bolj ne zapravlja. — Dobro porabljeni čas spravi človeka na konja. — S časoma zapravi kmet svoj denar. (*Tako se — bolj rahlo — reče tudi imenitnemu zapravljevcu.*)

Vse le nekaj časa, Bog vekomaj. — S časoma minejo tudi slabi časi — Slabi časi ravnotako minejo kot dobri. (*Tolažba v nadlogah.*)

Čas se hitro izpremeni; kdor je jokal zjutraj, se že smeje zvečer. — Kako se izpreminjajo časi! — Čas prinaša rože, pa jih zopet odnaša.

Čas pride in odide. — Čas pride in čas gre; blagor jim, ki ga prav rabiti hté. — Čas se odtaka kot voda. — Čas nič ne vpraša za zvonove (*za ure*). — Čas ni na kol privezan. — Tako gre čas od nas! (*Dober napis na uri!*) — Čas ima peruti. — Čas ima dolge noge.

Čas rani in zaceli. — Čas prinaša rože, pa tudi trnje. — Čas prinaša srečo, pa tudi težave. — Čas gradi in podira.

Vsaka reč o svojem času je najboljša. — Vsaka reč (vsakdo) ima svoj čas. — Čas nikogar ne čaka. — Časa in priložnosti nima nihče v rokavu. — O pravem času je treba gasiti. — Ni več časa za boj, ko je glava odletela. — Kdor ima čas, naj ne čaka časa. — Času ne smemo pustiti časa. (*Ugodno priložnost moramo porabiti, da nam je ne odnese čas.*) — Ne prezreti svojega časa! — Mi se moramo

ravnati po času, ne čas po nas! — Vsak čas je treba pogledati, odkod veter piha. — Po času ni časa. (*Porabi sedanji trenotek!*) — Pred časom ni nihče moder. (*Od male dece ne smemo preveč pričakovati ali zahtevati.*) — Kadar čas je, — takrat pa le!

Treba je vse storiti o pravem času. — O pravem času je treba usta odpirati in zapirati. — Kdor stori vse o pravem času, naredi iz ene reči dve, tri. — Kdor zamudi čas setve, temu se ni treba potiti ob žetvi. — Kdor da o pravem času, da dvakrat. — Kdor pravi čas zamudi, dobi (za kosilo) kosti. — Kdor o pravem času noče, takrat ne more, kadar hoče. — Kdor ne krpa o pravem času, mora delati na novo. — O pravem času začeto, je že na pol storjeno.

Čas pridobljen, vse pridobljeno. — Čas izgubljen, vse izgubljeno. — Izgubljeni čas se ne da več nadomestiti. — Izgubljeni čas se nikdar več ne vrne. — Kdor si je pridobil čas, si je pridobil vse. — Čas, izrečena beseda in mladost se ne da več nazaj priklicati. — Čas je življenje, in življenje je čas. (*Torej je treba štediti čas in dobro porabiti trenotke.*)

Vsaki reči je treba časa. — Časa je treba, četudi jahaš na hitrem konju.

Novi listi in knjige.

Obnovljeni Vrtec. Mladinska knjiga s slikami. I. Uredil Anton Kržič. V Ljubljani 1911. — Vezani izvod po 3 K. — Večkrat se je že popraševalo po starih letnikih našega „Vrtca“. Pa ni jih več naprodaj. Zato smo se odločili za novo izdajo najstarejših letnikov. Prvi zvezek je že izšel in je res ves prenovljen: kar je bilo poprej raztreseno po raznih številkah, je zdaj lepo skupno razporejeno po sličnosti vsebine; nekaj sestavkov in tudi slik je čisto novih. Upamo, da se bode naš že itak priljubljeni „Vrtec“ še bolj prikupil v tej novi lični obliki. Bodi toplo priporočen mladini in njenim prijateljem. Prodaja se v „Katoliški Bukvarni“.

Uganka.

Z m tresk se združi ognjevit,
Z f zove mož se plemenit,
Z b slednji enkrat bo pokrit.

R. H.

Šaljivo vprašanje.

(Priobčil „Internus“)

Katero tele tako glasno muka, da se lahko sliši iz Ljubljane na Dunaj?

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnji številki.)

„Vrtec“ izhaja 1. dné vsakega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 5 K 20 h, za pol leta 2 K 60 h — Uredništvo in upravnništvo Sv. Petra cesta šl. 78 v Ljubljani.

Izdaje društvo „Pripravniški dom“. — Urejuje Ant. Kržič. — Tiska Katoliška Tiskarna v Ljubljani.